

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувача ступеня доктора філософії, аспіранта 4 курсу Пристаї Михайла Михайловича на тему: «Правове регулювання публічного адміністрування закладом охорони здоров'я: макро- та мікроконтекст медичної реформи» на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

16 вересня 2024 року

1. Актуальність теми дослідження та її зв'язок з планами наукових робіт.

Актуальність теми, яку обрав дисертант для дослідження зумовлена декількома чинниками.

По-перше, медична реформа, що впродовж років реалізується в Україні, є комплексним процесом, що охоплює зміни на рівні державного управління, організації медичних послуг, фінансування та якості медичних послуг. Законодавчі та адміністративні зміни, спрямовані на підвищення ефективності системи охорони здоров'я, потребують детального аналізу з метою наступного вдосконалення правових норм, що регулюють публічне адміністрування в цій сфері. Актуальність теми полягає в тому, що існуюче законодавство, яке формувалося протягом років, потребує адаптації до нових умов і викликів, що постають перед медичною системою в умовах реформ.

По-друге, публічне адміністрування закладами охорони здоров'я є ключовим аспектом успішності медичної реформи. Правове регулювання визначає, як організовані та функціонують медичні заклади, як забезпечується контроль за якістю медичних послуг, як відбувається фінансування та ресурсне забезпечення. Вивчення макроконтексту реформи дозволяє виявити загальні тенденції, вплив державної політики, роль законодавчих актів та стратегій, що формують загальну картину медичної системи. Водночас, аналіз мікроконтексту дає змогу розглянути, як ці зміни впливають безпосередньо на діяльність медичних закладів, їх взаємодію з пацієнтами та іншими суб'єктами.

По-третє, ефективність медичної реформи в значній мірі залежить від того, наскільки чітко і коректно правове регулювання відображає реальні потреби та проблеми в сфері охорони здоров'я. Тема дослідження є актуальною також у контексті аналізу правових аспектів управлінської діяльності медичних закладів, зокрема, як нові правові норми і практики впливають на організацію та якість медичних послуг. Аналіз цих питань допомагає виявити можливі прогалини як в законодавстві, так і провозастосуванні.

По-четверте, дослідження правового регулювання в контексті медичної реформи є важливим для формування рекомендацій щодо оптимізації правових механізмів управління в системі охорони здоров'я в умовах війни. Урахування як макро-, так і мікроконтексту дозволить створити більш ефективні стратегії для покращення функціонування медичних закладів та забезпечення їх здатності адекватно реагувати на нові виклики та потреби, які постали в умовах війни.

Таким чином, дослідження «Правове регулювання публічного адміністрування закладом охорони здоров'я: макро- та мікроконтекст медичної реформи» є надзвичайно актуальним і необхідним для вдосконалення системи охорони здоров'я, забезпечення її ефективності та відповідності сучасним вимогам і стандартам.

2. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна.
Дисертація є першою спробою комплексно розкрити правове регулювання публічного адміністрування закладом охорони здоров'я у контексті медичної та адміністративної реформ, що здійснюються наразі в Україні. У результаті проведеного наукового дослідження сформульовано низку наукових положень та висновків, запропонованих здобувачем самостійно, які характеризуються науковою новизною, мають важливе практичне і теоретичне значення. До найбільш значущих з них належать:

вперше:

- проблематика суб'єктів адміністрування закладами охорони здоров'я розкривається комплексно у контексті концепції «багаторівневого адміністрування», через встановлення системи суб'єктів, які реалізують організацію та забезпечення охорони здоров'я населення (органи державної влади, органи місцевого самоврядування та керівництво самим закладом охорони

здоров'я), визначення їх функцій та повноважень щодо діяльності та розвитку закладу, способів їх взаємодій між собою та із закладом безпосередньо, що врегульовані нормами адміністративного права;

- визначено правові ознаки закладу охорони здоров'я, які сприяють удосконаленню нормативного та доктринального визначення цього поняття та ведуть до більшої його упорядкованості та стійкості: наявність статусу юридичної особи, форма власності, організаційно-правова форма, напрямок діяльності – медичне обслуговування, порядок утворення закладу охорони здоров'я та управління ним;

- аргументовано, що правила та умови акредитаційних процедур, а також їх інституційна складова потребують удосконалення, оскільки акредитація не обов'язково є систематичною, проводиться органами системи ліцензіата (Міністерства охорони здоров'я України), полягає у формальній експертизі відповідності стандартам та гіпотетичній можливості надавати медичні послуги (що де-факто має забезпечувати ліцензування), у рішенні за наслідками акредитації не міститься інформація про рекомендації щодо вдосконалення роботи закладу, відмовні рішення не потребують мотивації такої відмови;

удосконалено:

- розуміння договорів про медичне обслуговування населення, що укладається між Національною службою здоров'я України та закладами з охорони здоров'я як адміністративно-правових договорів, зокрема, ознаки, які свідчать на користь його публічно-правової природи (регулювання відносин здійснюється нормами адміністративного права, присутній публічний інтерес, наявність адміністративного органу) доповнено такою ознакою як механізм контролю за його виконанням (моніторинг дотримання надавачами медичних послуг умов договорів про медичне обслуговування населення проводиться структурними підрозділами апарату НСЗУ відповідно до положень норм адміністративного права).

- наукові підходи щодо встановлення відмінності правового статусу керівника державного та комунального закладу охорони здоров'я від приватного, при чому права та обов'язки керівника державного та комунального закладу охорони здоров'я є подібними до повноважень адміністративного органу, оскільки

реалізуються не на основі свободи вільного вибору, а на підставах та у порядку визначеними актами Міністерства охорони здоров'я, що окреслені як завдання та обов'язки, актах органів місцевого самоврядування або державних органів – засновників;

- положення щодо існування змішаної форми власності закладів охорони здоров'я, що при створенні юридичних осіб може проявитися через різні організаційно-правові форми, в тому числі і через організаційну форму господарського товариства, у якому буде присутня і державна частка;

набули подальшого розвитку

- висловлені в юридичній літературі позиції, що адміністрування, яке здійснюється Кабінетом Міністрів України у сфері охорони здоров'я, відображає загальне регульовальне адміністрування, обмежене сутністю органу як такого, що бере участь у виробленні політики (policy-making), проте в рамках таких завдань важливим повноваженням уряду є повноваження із затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, які встановлюють організаційні, кадрові і технологічні вимоги до матеріально-технічної бази ліцензіата.

- судження про те, що найважливішим аспектом адміністрування закладами охорони здоров'я зі сторони місцевих державних адміністрацій є їх контрольна діяльність, що реалізується через проведення державної акредитації комунальних закладів охорони здоров'я.

- аргументи щодо необхідності розвитку такого адміністративно-правового інструменту у сфері охорони здоров'я – це укладення адміністративних договорів щодо міжмуніципального співробітництва, практика укладення яких тільки формується, а саме, договорів про співробітництво територіальних громад у формі делегування виконання окремих завдань у сфері охорони здоров'я та договорів щодо спільного фінансування (утримання) закладів (інфраструктурних об'єктів або окремих закладів охорони здоров'я), що перебувають у комунальній власності.

- питання обґрунтування правового статусу керівника закладу охорони здоров'я, що може бути галузевим правовим статусом або індивідуальним, оскільки не всі елементи можливого спеціального правового статусу є спільними

для керівників різних закладів (закладів різних організаційних рівнів, організаційно-правових форм та різної форми власності тощо).

3. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються. Усі наукові результати достовірні та достатньо обґрунтовані, що підтверджується наступними положеннями:

- основні положення та висновки дисертації були оприлюднені на 3 міжнародних науково-практичних конференціях;
- основні положення дисертації опубліковано у 4 наукових статтях у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук.

4. Наукове та практичне значення дисертаційної роботи.

Авторські підсумки й теоретичні узагальнення можуть використовуватися:

- у *нормотворчій діяльності* – для удосконалення правового регулювання публічного адміністрування закладами охорони здоров'я;
- у *науково-дослідній сфері* – як теоретико-методологічне підґрунтя для подальших наукових досліджень, які стосуються медичної реформи, діяльності закладів охорони здоров'я, публічного адміністрування;
- у *правозастосовній діяльності органів публічної влади та керівників закладів охорони здоров'я*;
- у *освітньому процесі* – викладання дисциплін «Адміністративне право», «Медичне право», «Адміністративно-процедурне право», також для підготовки підручників, навчально-методичних посібників, нових навчальних курсів.

5. Використання результатів роботи.

Основні положення, узагальнення та висновки дисертаційного дослідження автором апробовані на засіданнях кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Основні положення та висновки дисертації були оприлюднені на міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема:

1. Modern Movement of Science: Proceedings of the 15th International Scientific and Practical Internet Conference, October 19-20, 2023. Dnipro, Ukraine.

2. Актуальні дослідження правової та історичної науки. Випуск 54: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 12 – 13 жовтня 2023 р.).

3. Молодіжна наука заради миру та розвитку: зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (8-10 листопада 2023 року, м. Чернівці).

6. Оцінка мови та стилю дисертації.

Дисертацію написано, використовуючи правильну юридичну та спеціальну термінологію. Стиль викладення в дисертації матеріалів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечують легкість і доступність сприйняття наукового твору.

7. Відповідність діючим вимогам щодо оформлення дисертації.

Дисертація Пристаї М. М. «Правове регулювання публічного адміністрування закладом охорони здоров'я: макро- та мікроконтекст медичної реформи» є завершеним і самостійним науковим дослідженням, результати якого мають цінність і наукове значення для подальших досліджень у сфері правового регулювання медичної сфери в Україні. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

8. Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту.

Дисертація Пристаї М. М. «Правове регулювання публічного адміністрування закладом охорони здоров'я: макро- та мікроконтекст медичної реформи» відповідає спеціальності 081 «Право». Це забезпечується предметною областю дослідження та основними методами дослідження.

9. Відповідність дисертації вимогам, передбачених «Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Дисертація Пристаї М. М. «Правове регулювання публічного адміністрування закладом охорони здоров'я: макро- та мікроконтекст медичної реформи» повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»,

затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

10. Результати перевірки роботи на академічний плагіат.

У ході перевірки дисертації запозичень матеріалу без посилання на відповідне джерело не виявлено. Перевірка проводилася сертифікованою програмою Unicheck.

Результати дисертації апробовано на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права від 16 вересня 2024 року (Протокол № 2). За результатами засідання кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права ухвалено рішення надати висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пристаї М. М. «Правове регулювання публічного адміністрування закладом охорони здоров'я: макро- та мікроконтекст медичної реформи».

Констатовано, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів, дисертація Пристаї Михайла Михайловича відповідає галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, а також «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Головуючий на засіданні,

професор кафедри

адміністративного, фінансового
та інформаційного права ДВНЗ «УжНУ»

к. ю. н., доц.

 Петро ТРАЧУК

Підпис Петра ТРАЧУКА засвідчую:

Вчений секретар ДВНЗ «УжНУ»

 Олена МЕЛЬНИК